N° 25.

NOORD-BRABANDER.

Donderdag, 28 Mei 1829.

Dicere verum
Quid vetat? Horatius.

Dit blad wordt driemaal 's weeks uitgegeven op dingsdag, donderdag en zaterdag, tegen den prijs van ƒ 3-00 in de drie maanden, in heel het in alle plaatsen van het koningrijk ƒ 3-50. De inteekening geschiedt te 's Hertogenbosch bij de drukkers en uitgevers, de gebroeders HERMANS en DUYSTER, alsmede bij alle voorname boekhandelaren en posthesturen door het gehele koningrijk. Men kan voor niet minder, dan voor een inteekenen, bij vooruitbetaling, hetwelk, gelijk ook alle brieven, *franko* moet geschieden.

Bekendmakingen worden tegen 15 cents den regel geplaatst.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKFORT, 21 *mei*.

Brieven uit Konstantinopel, van den 25 april, melden, dat aan *Hussein*-pacha versterking is toegezonden, ten einde op nieuw alle mogelijke pogingen in het werk te stellen om Sisepolis te heroveren. De sultan is nog dagelijks tegenwoordig bij de oefening der geregelde troepen en begunstigt de vreemde officieren, die in zijnen dienst zijn. Eenige Fransche onderwijzers hebben de ridder-orde van de Eere-legioen ontvangen, en Italiaansche zee-officieren zijn bij de marine aangesteld. Dit lokt uit, reeds zijn er verscheidene vreemde officieren uit Smirna aangekomen, om den sultan hunne diensten aan te bieden.

— De regerende hertog van Oldenburg, die zich te Wiesbaden bevond, om de baden te gebruiken, is er in den nacht van den 21 dezer plotseling aan eene beroerte gestorven.

Van den 22.

Het russisch hoofdkwartier is naar Galacz verlegd. — Van Jassy schrijft men, dat bij Silistria dagelijks gevechten voorvallen en de generaal *Diebitsch*, niettegenstaande hij de derdendaagsche koorts heeft, daarbij altijd te vinden is, latende hij zich in een ligt rijtuig overal brengen, waar hij zijne tegenwoordigheid noodig oordeelt. In het leger voor Silistria wacht men het belegeringsgeschut en de munitie, die te Braïla ingescheept is. De bruggen over den Donau zijn gereed en weldra zullen de operatien op den regter-oever nadrukkelijk beginnen. Het korps van den generaal *Geismar*, dat te Kalafat staat, is tot op twintig duizend man versterkt en zal op Widdin het oog houden en tevens invallen in Servië doen. Alle voorzorgen voor het onderhoud dier legers zijn in de vorstendommen geregeld; evenwel heeft de regering veel moeite, om aan al de aanvragen van leverancien behoorlijk te voldoen. Men spreekt van het oprigten van vrijkorpsen in Moldavië en Wallachije.

BERLIJN, 22 *mei*.

Hunne koninklijke hoogheden de prins en prinses *Frederik der Nederlanden* zijn alhier aangekomen.

Den 17 dezer hebben HH. MM. de Keizer en Keizerin van Rusland hunne plegtige intrede te Warschau gedaan. Groot was het gejuich der menigte bij deze gelegenheid; des avonds is de stad algemeen verlicht geweest.

PARIJS, 24 *mei*.

Gister heeft men in de kleederzaal van de kamer der afgevaardigden een papier gevonden, waarop geschreven stond:

» *Memento* aan de beraadslaging der begrooting.

» Vorderen het wegzenden der Zwitsers, het afschaffen der lijf- en koninklijke garde en het verkrijgen eener groote vermindering in de gendarmerie. »

De beraadslagingen zullen ons doen zien, uit welken zak dit papier gevallen is.

— Men leest in de engelsche dagbladen, dat de hertogen van *Orleans* en *de Chartres* den 18 dezer den Koning zijn aangehoden en langen tijd bij Zijne Maj. verbleven zijn. HH. KK. HH. welke het paleis van Blake bewonen, hebben een bezoek van den hertog van Cumberland en van den prins *Leopold* ontvangen; vele gezanten en vreemde ministers hebben gelijkelijk een bezoek bij deze twee doorluchtige reizigers afgelegd, welke met den Koning op het paleis *St. James* het middagmaal hebben gebruikt; onder de gasten heeft men den hertog van Cumberland, den baron *Bulow*, minister van Pruissen, den prins *Esterhazy* en lord *Farnbrough*, opgemerkt.

— Men meldt uit Rome van den 13 mei, dat de heer *de Chateaubriand*, uit hoofde eener ongesteldheid van mevrouw zijne echtgenoote, den 8 mei deze hoofdstad niet heeft kunnen verlaten, dat hij eerst den 16 zal vertrekken en in de laatste dagen dezer maand te Parijs aankomen.

Gister heeft bij den gezant van Rusland een groot middagmaal onder de gezamenlijke gezanten der hoven plaats gehad.

— De heer *Corbiere* is gister te Parijs aangekomen.

— Uit Lissabon wordt onder dagteekening van den 6 dezer gemeld, dat het schip *le Jean VI* en de fregat *la Perle*, denzelfden morgen onder zeil zijn gegaan, aan boord hebbende ongeveer 600 man landingstroepen. Don *Miguel* heeft deze schepen in oogenschouw genomen; en aan het tuighuis heeft men den last bekomen, om de noodige schepen voor een transport van 800 man naar het eiland *St. Michiel* in gereedheid te brengen.

— Men beweert, dat er dit jaar eene expeditie tegen Algiers zal plaats hebben, dat de maarschalk *Marmont*, die eerlang uit Griekenland zal terugkeeren, het bevel zal voeren over de landtroepen, en de admiraal *de Rigny* over het eskader, dat derwaarts zal worden gezonden.

NEDERLANDEN.

NIJMEGEN, 24 *mei*.

De roomsch-katholijke ingezetenen van Nijmegen mogten laatstleden zaturdag de eer hebben, op het onverwachts in die stad te zien, m^gr. den bisschop van Munster baron *Droste de Fischering*, welke sedert eenige dagen in een gedeelte van zijn bisdom te Gleve en omliggende plaatsen, aan velen het H. Vormsel heeft toegediend, zelfs aan een groot getal uit het aangrenzende Nederland, welke alaar gekomen waren, om dit H. Sakrament te ontvangen. Zijn Hoogeerw. stapte af bij den eerw. heer *Triebels*, daalde aldaar en na weinige uren vertoefd en eenige merkwaardigheden der stad bezigtigd te hebben, is Z. Hoogeerw. wederom naar deszelfs bisdom teruggekeerd. — Men schijnt bijzonder voldaan te zijn over de vriendelijkheid, waarmede Z. Hoogeerw. iedereen bejegende.

'S HERTOGENBOSCH, 27 *mei*.

De redevoering van den graaf *van der Burch* is eene dergenen, die den levendigsten indruk op de eerste kamer gemaakt heeft (*zie verig s°*). De edele redenaar begon met de kamer te herinneren aan het groot getal verzoekschriften, die van alle kanten waren ingezonden geworden. Het aanwenden dier pogingen is geenszins strijdig met de grondwet, even zoo min als de daarbij gedane klagten zulks zijn, en den algemeenen ongunstigen staat van zaken, waarin wij leven, kan door niemand ontkend worden. De vertegenwoordigers der natie verleenden dan ook een gunstig gehoor aan de algemeene klaagsten, zoo als dan ook het nederleggen van 's volks wenschen aan den voet des troons voldoende zal zijn, om al de opgewekte drijfveren en partijtogten tot bedaren te brengen.

Wat echter zal het gunstigst gevolg zijn, wanneer de eerste kamer niet verkiest met die der afgevaardigden hand aan hand te gaan en zich met dezelve te vereenigen? Het wantrouwen zal alsdan veld winnen en de overtuiging

krijgen, en het volk, al de toegangen des troons voor zich gesloten vindende, zal al deszelfs genegenheid en hoop uitsluitend op de vergadering van zijne vertegenwoordigers vestigen; en weldra zal men dezelve verstrooid zien met een veel grooter aantal en veel dringender verzoekschriften dien zal dan ook wel genoodzaakt zijn, om aan de herhaalde heden regt te laten wedervaren. De tweede kamer zal alsdan ontwerpen van wetten voorslaan, daar zij er immers de magt toe heeft; gij van uwen kant kunt dezelve, wel is waar afkeuren en verwerpen, maar kan zulk een staat van zaken voortdurend blijven stand houden? Wat mij betreft, zoo wil ik mij geenszins deelgenoot maken aan de verantwoordelijkheid eener ontijdige stijfhoofdigheid en halsstarrigheid, en met schrik zie ik de gevolgen te gemoet van eene, van alle kanten gedurig toenemende en aangroeijende, hartstogtelijke verbittering der hevigste driften.

Men vreest het misbruik, dat van de verzoekschriften zoude kunnen worden gemaakt; maar moet men het kwaad dan vermoeden, wanneer er nog niets berispenswaardigs voorgevallen is? Wanneer dit misbruik inderdaad zal beginnen, dan zal ik een der eersten zijn, die alle mogelijke middelen zal aanwenden, om hetzelve te keer te gaan; laten wij hetzelve intusschen niet uittarten, door de wenschen van 80,000 onzer medeburgers te verwerpen en voor het hoofd te stooten. De redenaar verklaart zich voor het aannemen van het adres.

— Sedert langen tijd is de erfprins van de staatszaken zeer verwijderd: sedert ook zoo lang hebben de heeren *van Maanen* en anderen zich met het geluk en den luister der Nederlanders belast; het goed, hetwelk zij gedaan hebben, wordt nergens gevonden; het kwaad hetwelk zij hebben voortgebragt, wordt overal ontmoet. Ook de natie doet hen naar verdiensten regt wedervaren; nimmer drukte eene grootere volksgenade op een ministerie en zoodanig is de algemeene afkeer, welke het tegen zich heeft weten in te boezemen, dat niemand de verdediging openlijk op zich durft nemen; in het midden dezer omstandigheden, is de benoeming van den prins in den raad, voor de oogen van velen, eene merkwaardige gebeurtenis voor ons land en schijnt een zeker voorteeken eener verandering van stelsel te zijn. Inderdaad, het is onmogelijk te gelooven, dat de prins zich tot handhaver en aanhouder der ministeriële beginselen stelt, welke ongelukkiglijk tot den huidigen dag de overhand hebben gehad; nimmer zal hij toestemmen hunne den steun van zijnen naam en persoonlijken invloed te geven; nimmer zal hij zich met personaliteiten, die hij de publieke opinie geschandvlekt zijn; alzoo spreken diegenen, welke beweren, het karakter, de bijzondere hoedanigheden en de staatkundige gevoelens van den erfgenaam des troons het best te kennen: van de andere zijde is zijnen maatschappelijken stand zoo verheven, dat de uitslag zeker is en gelijk moet gaan met al hetgeen hij onderneemt; eene hijkomende of twijfelachtige rol te spelen, is beneden hem. Dat een eenvoudig burger, na verheven bedieningen te hebben aangenomen, dezelve verlate, liever dan zijne gevoelens op te offeren; een dergelijk gedrag zal door niemand worden gelaakt; maar hetgeen bij eenen eenvoudigen burger, eene daad van moed en verhevenheid zoude zijn, wordt voor eenen vorst onbehendigheid, onbedachtzaamheid en nederlaag. (*Courrier des Pays-Bas.*)

— De korrektionele regtbank van Maastricht heeft in hare zitting van zaturdag den 23 dezer het vonnis in zake het officie tegen den heer *F. A. Bisschoppen*, uitgesproken. Zie hier in het kort den inhoud:

De regtbank.

Aangezien het gebleken is, dat *Bisschoppen* gedurende het afgeloopen jaar niets anders heeft gedaan, dan aan vier kinderen leeren lezen;

Aangezien hij dit onderwijs met voorkennis van den burgemeester en bij wijze van oefening gedurende hij zich voorbereidde, om voor de kommissie een examen af te leggen, heeft gegeven;

Aangezien het niet bewezen is, dat hij eenige loon, hoegenaamd, genoten heeft;

Aangezien deze daad geen wanbedrijf daarstelt,

Spreekt den beklaagden vrij van de tegen hem ingebragte aanklagt enz..

Men gelieve hier op te merken, dat de regtbank de vraagpunten nopens de bevoegdheid der regtbanken, om over de wettigheid der akten, welke haar worden voorgesteld om toe te passen, en de wettigheid der besluiten, betrekkelijk het openbaar onderwijs, te oordeelen, onaangeroerd heeft gelaten; te meer, omdat de verdediger, even zoo als het openbaar ministerie, van de middelen der daadzaak afgezien hebbende, de regtspunten over en weder hebben voorgedragen en verdedigd, welke met zoo veel belangstelling en oplettendheid door de regtbank zijn aangehoord en gansch Nederland op de beslissing dezer belangrijke vraagpunten het oog had.

— H. M. de Koningin is heden naar Bonn vertrokken.

— Men heeft een verzoekschrift aan de staten-generaal ingediend, waarbij eene vermindering van traktement der kapiteins van de artillerie wordt verzocht.

— Op den 17 augustus aanstaande, zal er te Gent eene vereeniging van onderscheidene toonkunstige genootschappen, *alleen uit harmonie* bestaande, plaats hebben. Het genootschap *St. Cecilia* noodigt alzoo alle muzijkale gezelschappen in dit koningrijk uit, om naar de prijzen mede te dingen.

De genootschappen zullen in drie klassen verdeeld zijn, als: in steden van den eersten rang (waarvan de bevolking boven de 15,000 zielen is), in steden van den tweeden rang en gemeenten.

Elf medailjes zullen van wege de stad worden uitgereikt, te weten: *voor de beste uitvoering*. Steden van den eersten rang: eerste prijs, een gedenkpenning ter waarde van *f* 300; tweede prijs, een gedenkpenning van *f* 100; Steden van den tweeden rang: een gedenkpenning van *f* 150 en een van *f* 100; voor de gemeenten, een van *f* 100 en een van *f* 50.

Voor de beste houding. Onverschillig uit welke steden, een gedenkpenning van *f* 50 en voor de gemeenten een van *f* 25.

Aan het meest afgelegen gezelschap. Onder de steden een gedenkpenning van *f* 50, onder de gemeenten *f* 25.

Voor de uitvoering van de beste solo, door een gezelschap uit eene stad of gemeente *f* 50.

De stukken, welke moeten uitgevoerd worden *door de steden*, zijn: eene *ouverture of symphonie*, een *gevarieerd aria* voor onderscheidene speeltuigen en een stuk naar welgevallen. *Voor de gemeenten* eene *marsch* en een stuk naar verkiezing.

Niemand zal worden toegelaten, tenzij hij werkend lid is van het gezelschap, waartoe hij zich voorgeeft te behooren.

De gezelschappen van den 2 of 3den rang kunnen met een onmiddellijk hooger orde wedijveren, voorbehoudens dat zij hiervan vóór den 1 augustus aanstaande, aan den president van het genootschap *St. Cecilia* kennis geven, voor welken tijd al de genootschappen *uit harmonie bestaande*, zich bij gezegden president zullen moeten laten inschrijven.

— Maandag den 25 dezer is de jaarlijksche vergadering van den raad der Handelmaatschappij te 's Gravenhage, door haren voorzitter, den heer *G. Schimmelpenninck*, met eene uitgebreide aanspraak geopend geworden.

— De heer *W. H. van Voorst*, regter bij de regtbank van eersten aanleg te Haarlem, verzoekt aan de tweede kamer der staten-generaal, dat het vraagpunt nopens de gezworenen, aan het onderzoek der hoven en regtbanken van het koningrijk worde onderworpen.

— Men meldt uit Rome, dat de heilige Vader het onderzoek der bisschoppen heeft bijgewoond, welke in het aanstaande consistorie moeten worden voorgesteld, hetwelk volgens ingewonnen berigten, na reeds van den 27 april op den 4 of 11 mei uitgesteld te zijn geweest, bepaaldelijk op den 20 dezer zal worden gehouden.

— Van de grenzen van Servië wordt den 9 dezer gemeld, dat te Konstantinopel het gerucht liep, dat een parlementair officier aan den groot-vizier te Schumla, voorstellen tot vrede aangeboden had; een gedeelte der vloot is voor de Zwarte Zee onder zeil gegaan.

— Uit Petersburg wordt gemeld, dat Z. M. de Keizer, H. M. de Keizerin, Z. K. H. de groot-hertog, erfgenaam des troons en de groot-hertog *Michael* den 7 dezer tegen den avond de hoofdstad hebben verlaten, om zich naar Tsarskoë-Selo te begeven, van waar zij des anderendaags morgens hunne reis naar Warschau hebben voortgezet.

— Te Glascow, in Engeland, is men bezig eene ijzeren stoomboot in gereedheid te brengen.

— De *Diario di Roma* meldt, dat men te Korfu uit Egina de tijding ontvangen heeft, dat het russisch eskader order heeft bekomen, om op een bepaald tijdstip den doortogt der Dardanellen te beproeven, welke gepaard zal gaan met eene beweging der russische vloot in de Zwarte Zee, om eenen uitval op Konstantinopel te doen.

— Uit Madrid wordt gemeld, onder dagteekening van den 11 dezer, dat de aardbevingen in de provincie Murcia steeds aanhouden; op den 2 dezer heeft men tot 51 schokken gevoeld.

— De jongste berigten uit Londen, alhier ontvangen, zijn gedagteekend den 23 dezer; het belangrijkste daarin voorkomende is, dat het huis der gemeente eindelijk tot eene beslissing is gekomen nopens de zaak van den heer *O'Connell*. Op de herhaalde weigering van denzelven om den ouden eed te bezweren, heeft het huis een mandaat uitgevaardigd, waarbij de kiezers van Clare opgeroepen worden, om op nieuw tot de benoeming van eenen vertegenwoordiger over te gaan. Waarschijnlijk zal de keuze wederom op den heer *O'Connell* vallen.

— De heer sir *Robert Gordon*, buitengewoon gezant Zijner Britt. Maj. te Konstantinopel, is den 5 dezer te Napels aangekomen.

— De plaats van scherpregter te Seville opengevallen zijnde, hebben 30 personen om dien post verzocht, welke aan eenen slagter is verleend.

— De vrouw van zekeren *Baylis*, wonende in de *Lewishamstreet Westminster*, te Londen, is laatstelijk van 7 kinderen bevallen, waarvan 4 doodgeborenen; de 3 andere hebben slechts eenige minuten geleefd.

Gestel, den 25 mei 1829.

Aan de Redaktie van den NOORD-BRABANDER.

Het voorgevallene, in het naburig Woensel, bij gelegenheid der stemming tot kiezers voor het vijfde distrikt, heeft niet alleen in die gemeente, maar door het geheel arrondissement van Eindhoven, veel opziens gebaard, terwijl dat voorval gedurende verscheidene dagen, hier het voornaam, ja eenig voorwerp van vele gesprekken is geweest. — De vrienden eener redelijke vrijheid, en de voorstanders der grondwet en van vrije en onafhankelijke verkiezingen, hebben in n° 18 en 19 van uw geacht dagblad met veel belangstelling het onverschrokken en manmoedig gedrag gelezen der leden van den gemeenteraad en van stemgeregtigden te Woensel. — Dat edel en vrijheidlievend voorbeeld van eenvoudige landlieden moge anderen aansporen, om ook hun grondwettig stemregt niet meer met een onverschillig oog aan te zien, maar voort aan hetzelve als eene zaak van wezenlijk belang te beschouwen. — Met genoegen vernam ik uit den *Noord-Brabander*, n° 18, dat die zaak alstoen waarschijnlijk door eene kommissie uit het kollegie van heeren gedeputeerde staten *in loco* zoude worden onderzocht, daar ik mij voorstelde, dat alsdan aan de billijke reklames der leden van den gemeenteraad en van stemgeregtigden regt zoude worden gedaan, in welke gedachten ik nog werd versterkt, toen ik in n° 19 las, dat volgens uwe meening, uit de verhooren genoegzaam was gebleken, dat, ingeval daarvan een onzijdig verslag zoude worden gedaan, alsdan de gedane stemming vernietigd, en eene nieuwe stemming door heeren gedeputeerde staten bevolen zoude worden, terwijl burgemeester en sekretaris omtrent hun gehouden gedrag zouden worden onderhouden: — mijne nieuwsgierigheid, om het verslag van voormeld onderzoek, en het daarop te volgen besluit van heeren gedeputeerde staten te vernemen, is sedert steeds hoog gespannen geweest; — elk nieuw uitkomend nummer van den *Noord-Brabander* doorsnuffelde ik telkens met ongeduld, in de verwachting van eindelijk het besluit tot eene nieuwe stemming daarin te zullen aantreffen. — Dan, tot heden te vergeefs daarop gewacht hebbende, kan ik niet langer mijne bevreemding verbergen ten aanzien van het stilzwijgen, dat uw dagblad sedert het laatste artikel geplaatst in n° 19, betrekkelijk deze zoo veel gerucht gemaakt hebbende zaak heeft aangenomen. — Ingeval bij heeren gedeputeerde staten nog geen besluit daarop genomen is, waarom wordt dan het publiek, dat in die zaak veel belang schijnt te stellen, in uw blad daarvan niet onderrigt? En mogt bij heeren gedeputeerde staten bereids een besluit bestaan, waartoe dan uw stilzwijgen ten aanzien van dat besluit? — Naardien de eerste junij, wanneer de kiezers, volgens het reglement, moeten bijeenkomen, zoo nabij is, zoo begin ik te twijfelen of er wel tot eene nieuwe stemming zal worden overgegaan; maar dan toch moet de plaats gehad hebbende ongeregelde stemming door heeren gedeputeerde staten zijn goedgekeurd, hetwelk ik niet wel kan overeenbrengen met hetgeen, volgens uwe meening in n° 19, uit de verhooren genoegzaam gebleken is, terwijl men niet kan, althans niet mag veronderstellen, dat door de kommissie een partijdig, of, hetgeen nog erger zoude zijn, een der waarheid strijdig rapport van de verhooren zoude zijn gedaan.

Uw bestendige Lezer.

Stratum, 25 mei 1829.

Aan de Redaktie van den NOORD-BRABANDER.

Ik bewoon het aan Eindhoven grenzend dorp Stratum, dat om zijne schoone ligging aan den straatweg op Luik en Maastricht, om de talrijke bosschen en fraaije wandelingen, door Eindhoven's ingezetenen, bij schoon weder veel bezocht wordt. — Zoo ontmoette ik dezer dagen in *Pas Buiten* alhier, een gezelschap van Eindhovenaren, bij hetwelk ik mij vervoegde: ik bemerkte weldra, dat het gesprek was loopende of begon te loopen over hetgeen met de stemgeregtigden te Woensel was voorgevallen. — Een ieder was verontwaardigd over het gedrag van den burgemeester en den sekretaris *A. Schutjes*; — uit éénen mond nam men deel in de mishandeling aan Woensels stemgeregtigden wedervaren; — en het geheele gezelschap verhief hemelhoog het edelmoedig en navolgenswaardig gedrag der leden van den gemeenteraad en der stemgeregtigden, die de in uw dagblad geplaatste adressen geteekend hadden. — Maar, zeide iemand van het gezelschap, wanneer de daadzaken, in die adressen aangehaald, wezenlijk bestaan, — hoe komt het dan, dat de gedane stemming niet wordt vernietigd? — en, voegde een andere er bij, hoe komt het dan, dat er niet eene nieuwe stemming plaats heeft? — en, hernam een derde, hoe komt het dan, dat de burgemeester en de sekretaris *A. Schutjes* ten minste niet eene duchtige *reprimande* krijgen? — Ja maar, zeide hierop dadelijk een vierde: — wie weet, of die heeren niet eene *reprimande* hebben gehad, zonder dat zulks algemeen bekend is! — Een vijfde heer van het gezelschap, die alles met onafgebroken aandacht scheen te hebben aangehoord en nog niet had gesproken, nam toen het woord op en zeide: dat, hoezeer mogelijk, het evenwel hem niet waarschijnlijk voorkwam, dat de burgemeester en de sekretaris *A. Schutjes* waren *gereprimandeerd* geworden; maar (vervolgde hij) wie kan en zal de eerste twee vragen «hoe komt het dan?» beantwoorden? — Daarop volgde eene diepe stilte: — niemand sprak; — maar, men zag elkaar eens aan; — en het scheen mij toe, dat men niet in staat of wel huiverig was, om dit vraagstuk te kunnen of willen oplossen. — Hierover bij mij zelve niet wel tevreden zijnde, nam ik aanstonds het besluit, om het gesprek ter kennis van den *Noord-Brabander* te brengen; — mogelijk, dacht ik, is de redaktie beter in staat en minder of in het geheel niet huiverig, om deze geheimzinnige vragen rond en vierkantig te beantwoorden, waardoor velen zullen worden ingelicht, die tegenwoordig niet weten, wat zij van het voorval te Woensel denken moeten.

Een Vriend van vrijheid en waarheid.

ANTWOORD.

Toen wij in ons dagblad van den 12 en 14 dezer, n° 18 en 19, onzen lezers bekend maakten, met het voorgevallene in de gemeente Woensel, omtrent de aldaar gehouden stemming voor kiezers; en de adressen mededeelden, die deswege aan het kollegie van heeren gedeputeerde staten zijn ingezonden, beloofden wij aan dezelve ook nader verslag te zullen doen van de gevolgen, die het zenden van eene kommissie uit gezegd kollegie nopens deze zaak zoude hebben. — Wij hebben daarmede vertraagd, omdat wij verlangden alvorens daaromtrent stellig en naar waarheid te zijn onderrigt.

Wij hadden wel gewenscht hetrekkelijk deze zaak niets meer behoeven te zeggen, wijl het besluit, dat bij de heeren gedeputeerde staten daarop genomen is, naar onze inzien, niet die mate van kieschheid en onpartijdigheid bezit, welke men van zoodanige kollegiën meest verwachten en wij hadden gaarne hetzelve aan de vergetenheid overgelaten, dan onze belofte heeft eene schuld daargesteld, aan welke wij op de hierboven vermelde uitnodiging, moeten voldoen, en wij zullen dienvolgens aan onze lezers mededeelen, hetgeen wij nader vernomen hebben.

De benoeming der twee leden in de kommissie baarde reeds bij velen eenige opmerking, en de wijze op welke het onderzoek *in loco* heeft plaats gehad, bevestigde het vermoeden, van hetwelk diegenen, die met de zaak en de omstandigheden wat meer van nabij bekend zijn, zich niet konden ontdoen.

[illegible] den 12 dezer te door de kommissie, die, zoo als wij bevorens gezegd hebben, uit de heeren *van Geusau* en *van Mattenburg* was zamengesteld, in de vergadering van heeren gedeputeerde staten rapport van hun onderzoek gedaan, waaruit zoo als men uit het daarop genomen besluit wel kan opmaken, al het voorgevallene op eene zeer verachtende wijze werd voorgesteld; men heeft zekeren vermeend door de stemming, hoedanig dan ook, was uitgelapt, alles met den mantel van liefde te moeten bedekken, en mitsdien heeft men kunnen voorbrengen, dat de burgemeester de bevoegdheid had, om den tot het rondbrengen der stembiljetten vastgestelden dag, ook tot het voeren van eene brandschouw te bepalen. — Dat het zijn weledele achtbare ook vrij stond, om de bemoeijingen van het rondbrengen der stembiljetten, waarmede gewoonlijk de veldwachters worden gebruikt, in persoon te verrigten. — Dat het als eene gedienstigheid van hem kan worden beschouwd en om de menschen te regt te helpen, wanneer de stembiljetten dadelijk en in zijne tegenwoordigheid zijn ingevuld en bij zich verder met de verzorging daarvan wel heeft willen belasten, en meer dergelijke verschoonings-middelen. — En daar het waarschijnlijk moeijelijk in regten zoude te bewijzen zijn, dat er dreigementen hebben plaats gehad, kunnen deze zeer wel als overtuigende drangredenen zijn beschouwd geworden; dan, wij begrijpen niet op welke wijze men heeft kunnen wegredenen de onregelmatigheid der invulling van stembiljetten, en vooral niet, het *violeren* van het bepaalde bij art. 37 van het reglement; en hoe dat men een procesverbaal der stemming heeft kunnen aannemen, welke niet volgens art. 42 is opgemaakt.

Zoo wij vermeenen wel onderrigt te zijn, heeft dit rapport tot zeer gewigtige discussien aanleiding gegeven, en overmagt de bij deze gelegenheid gemaakte opmerking, welke de gevolgen moeten zijn, wanneer men zoodanige handelingen goedkeurt, van die magistraatspersonen, aan wien de stipte nakoming van het bepaalde bij het reglement, omtrent de zamenstelling der provinciale staten, opene de verkiezing, is opgedragen en toevertrouwd, of deze met den mantel van toegevendheid wil bedekken, is evenwel bij meerderheid van *vier* tegen *drie* stemmen, al het verrigte betrekkelijk de keuze in de gemeente Woensel goedgekeurd. De heeren *van Geusau* en *van Mattenburg*, stemden voor de goedkeuring, en de heer *van de Mortel*, die waarschijnlijk het gevoelen van den heer gouverneur uit den loop der discussien heeft kunnen opmaken, voegde zijne stem bij die van voorn. twee heeren, terwijl de heeren *J. Goethart*, *J. Lelisen* en *J. H. Sassen* niet alleen tot vernietiging van de gedane keuze in gezegde gemeente gestemd, maar daarenboven hunne aanteekening tegen het genomen besluit verzocht hebben. — Gaarne waren wij onderrigt geweest, op welken grond dit genomen besluit kan gevestigd zijn, daar aan het bepaalde bij art. 37 en 42 van het reglement, niet is voldaan geworden. Volgens art. 41, moeten de stembiljetten vernietigd worden, die niet in alles overeenkomstig het voorschrevene worden bevonden, en hoe is het dan mogelijk, eene stemming te handhaven, waarbij in het bepaalde voorzorgen van wettigheid zijn verwaarloosd.

Wij willen ons onthouden van alle aanmerkingen op het besluit van heeren gedeputeerde staten, wij laten dit liefst aan de beoordeeling van iederen onpartijdigen over, dan wij kunnen niet anders dan ten hoogste goedkeuren, het gedrag, dat door de heeren *de Voecht*, *Linsen* en *Sassen* ten dezen is gehouden; en hetwelk verdient dat aan de vergetelheid worde onttrokken en het is dan ook om deze redenen, dat, ofschoon de raadplegingen van de provinciale staten, niet zoo als die van de tweede kamer der staten generaal, in het openbaar worden gehouden, en waarvoor een ieder met de gevoelens en de uitgebragte stemmen van dezelven worden bekend gemaakt, aan wien het waarneming der algemeene belangens worden oververtrouwd, wij vermeend hebben, nopens dit gewigtig geval, hetwelk een der dierbaarste regten van een gemeente dezer ingezetenen, naar ons gevoelen, is miskend, de publiciteit te moeten geven, welke de zaak verdient, daarenboven hebben wij het genoegen gevens daarbij te volgen, dat ongeacht de handhaving der gedane stemming in de gemeente Woensel, het doel niet bereikt is, welke belangen wel hadden gewenscht. —

Getrokken op maandag, 25 mei, te 's Gravenhage.

Derde klasse.

FINALEN, 19, 33, 57, 29, 43, 37, 14, 08, 82, 04.

N° 22504, een prijs van . . . . . f 30,000.
« 7414, — — — . . . . . 5000.
« 7829, — — — . . . . . 2000.
« 12543, 837, ieder . . . . . 1000.
« 14619, 1133, 21143, 13337, 5814, 1114, ...
27908, 9808, 6082, 1194, ieder . . . . . « 500.

De prijzen der granen, te Eindhoven, van dingsdag den 26 mei zijn geweest:

Tarwe, Rogge, Boekweit, Haver, } *het nederlandsch mud:* { f 15-» à 10-50 « 5-70 « 4-00 « 2-90 à 2-50.

Het nederlandsch pond boter. . . . « »-44 à «-40.
De vier nederlandsche ponden roggebrood 29 cents.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

Amsterdam, den [illegible]

Werk. sch.	59 1/4	à 58	Spanje . .	32 1/2	à 33 1/4
Rest. Uitges.	7/8	à 15/16	——— Parijs	8 1/2	à 9
Kans-Biljett.	20	à 1/4	——— Koup.	8 1/2	à 10 1/4
Stellen. . . .		à	Weenerbank	89	à 1/4
Am. Synd.	100 1/4	à 3/4	———	74	à 1/2
Losrenten	97 1/2	à 98	——— Certif.	50 1/2	à 3/4
Handelmaats.	86 3/4	à 87 1/4	Metalique .	94 3/4	à 95 1/4
Fr. Rentem		à	——— L.	94 1/2	à 3/4
— ———	79	à 1/4	Bank-aktien	1330	à 1335
Cert. te Parijs	73	à 1/4	Aand. *R. f* 100	194	à 196
Rusl. *Hope*	100	à 1/4	Dito f 250	376	à 378
—— Insch.	56 3/4	à 57	Rusl. [illegible]		à
—— Certif.	57	à 1/4	Napels [illegible]		à
—— Hamb.	87 1/4	à 3/4	Dito in Napels	79	à 1/4
—— Londen	89	à 1/2	Dito in Lond.	88	à 1/2
Pr. Lond. 1.	111	à 1/2	Eng. Gekons.	88	à 1/2
—— —— 2.	111	à 1/2	N. Rus. L. A.	99	à 1/4
Den. Lon. 3.	65 1/4	à 1/2	——— B.		à

[illegible]

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van [illegible] twee en zeventig jaren, voorzien van de H. H. Sakramenten der R. K. Kerk, onzen geëerbiedigden Vader *FRANCISKUS JOSEPHUS MATTHEUS VAN MEEUWEN*, Lid van den Raad dezer stad.

Mede uit naam mijner Broeders,

's Bosch,
20 Mei 1829. F. VAN MEEUWEN.

BEKENDMAKINGEN.

BIJZONDER FRAAI, NAAR DE NATUUR, BEWERKTE

Bloemen,

strekkende tot sieraad van het H. Altaar en bestaande in verschillende voorwerpen, grootte en prijzen, zijn te bekomen bij de Uitgevers dezer Krant.

Dezelfden hebben mede eene nieuwe verzameling van ALTAARKAARSEN, in alle maten, voorhanden.

*** Er wordt een KNECHT gevraagd, op eene Boekdrukkerij, welke het Letterzetten goed verstaat en mede met de werkzaamheden der pers niet onbedreven is. Iemand dusdanige vereischten bezittende en hiertoe genegen zijnde, kan zich, bij voorkeur in persoon, anderzins met een' kosteloozen brief, te dien einde, bij de Drukkers en Uitgevers van dit Dagblad vervoegen; zullende hem, *indien hy van goede getuigschriften voorzien is*, vast werk worden verleend.

Te 's Bosch, bij de GEBROEDERS LANGENHUYSEN, Drukkers en Uitgevers, *Apostelstraat, H, no* 20.